

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 dep
0032 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
08/300-4 410 TBJ

Dato: 23.01.2009
Side: 1/1

StLs høringsbrev til NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida

Studentenes Landsforbund (StL) sender herved inn sine kommentarer til Karlsenutvalgets tiltak som er presentert i NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida.

StL har noen generelle kommentarer, samt kommentarer knyttet til kapittel 6.

Med vennlig hilsen

Øistein Ø. Svelle
Leder

Trine Berg Jacobsen
organisasjonskonsulent

HØRINGSUTTALELSE

Til: Kunnskapsdepartementet

Gjelder: Høring - NOU 2008:18 Fagopplæring i framtida -
Kunnskapsdepartementet (KD)

Dato: 23.01.2009

Deres ref:

Vår ref: 08/300-3 410 TBJ

Totalt 3 side(r)

StLs hørings svar til NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida

Det vises til høringsbrev av 27.10.2008 vedrørende NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida.

Studentenes Landsforbund (StL) takker for muligheten til å kommentere tiltakene Karlsenutvalget har lagt frem, og vi kommer i all hovedsak til å kommentere tiltakene som har konsekvenser for høgere utdanning.

Generelle kommentarer

StL ser positivt på at man ønsker å styrke fagopplæringens posisjon og verdi. Fag- og yrkesopplæringen skal gi yrkeskompetanse, men den skal også kunne gi et godt grunnlag for å ta relevant høgere utdanning. Grunnopplæringen må derfor være organisert slik at elevene i tillegg til grunnleggende faglige kunnskaper, tilegner seg kunnskap om læring og læringsmetoder som sammen gir en nødvendig basis for høgere utdanning. Overgangen mellom utdanningsnivåene må gjøres enkel, smidig og oversiktlig, uten at det går ut over faglig kvalitet. Spesielt gjelder dette overgangen mellom videregående opplæring og høgere utdanning.

StL er opptatt av at det skal være en god kommunikasjon mellom videregående opplæring og høgere utdanning. Imidlertid må ikke denne koblingen føre til dårligere kvalitet og nivåsenkning. Det er uheldig, både for samfunnet og den enkelte, dersom kandidater uten det nødvendige kunnskapsgrunnlaget kan starte på høgere utdanning.

Kapittel 6.3. Tiltak for at flere skal gjennomføre videregående opplæring

Rådgivning og karriereveiledning

Som nevnt i innledningen mener StL det er viktig at det holdes fast ved at videregående opplæring fører frem til ulik kompetanse; fag- og svennebrev, studiekompetanse eller kompetanse på lavere nivå. Det handler i stor grad om å få de rette personene på rett plass, og at man sikrer kvaliteten i alle ledd.

StL er glade for at utvalget har satt mye fokus på viktigheten av en kompetanseheving innenfor rådgivnings- og karriereveiledningstjenestene. Det finnes mange karriereveier i det norske utdanningssystemet, og det er viktig at man tidlig kan se hvilke veier en kan gå, med ulike utdanninger på ulike nivåer. Derfor mener StL at det også er viktig å utvikle rådgivnings- og karriereveiledningstilbudet i høgere utdanning, og at forslaget om å fastsette nasjonale kompetansekrav for rådgivere i grunnskolen og videregående opplæring bør utvides til å gjelde hele utdanningssystemet.

Kapittel 6.4. Bedre mulighet til å bygge videre på fag- eller svennebrev

Sette ned aldersgrensen for realkompetansevurdering

StL er til dels positive til at det skal finnes fleksible utdanningsløp, og er da også positive til muligheten en i dag har til å kunne komme inn i høgere utdanning basert på realkompetanse.

StL støtter ikke forslaget fra utvalget om å senke aldersgrensen for realkompetansevurdering.

Realkompetanse stiller krav til at kandidaten har en kompetanse/erfaring som kan sammenlignes med det studiet han/hun søker til, og det må sikres at kandidaten får tilstrekkelig mange år til å opparbeide seg denne kompetansen.

StL er fornøyd med ordningen slik den er i dag, men mener det kan være greit å senke aldersgrensen ett eller to år.

Bortfall av krav om generell studiekompetanse

StL mener at generell studiekompetanse skal som hovedregel være opptakskrav til høgere utdanning, og stiller seg bak utvalgsmedlem Per Aahlins særmerknad.

Studieforberedende fag er ment å gjøre elevene trygge og kompetente til å ta forholde seg kritisk og reflekterende til et teoretisk pensum, og kunne anvende dette i praktiske sammenhenger. En nedvurdering av disse kompetansene vil kunne føre til større frafall i høgere utdanning, fordi opptaket gjøres på feil premisser. StL mener det er viktig at studiene stiller krav til studentene, og det er derfor viktig at studentene også er i stand til å møte disse.

StL ser at sosial utjevning og sosial reproduksjon er utfordringer som må settes i fokus i høgere utdanning, men mener ikke forslaget om bortfall av generell studiekompetanse er veien å gå. Man risikerer tvert imot å skape større skiller innad i høgere utdanning, fordi man åpner for opptak på feil grunnlag og premisser. En styrket rådgivningstjeneste i grunnopplæringen vil i våre øyne være et av tiltakene for å utfordre sosial reproduksjon.

Utvalgets påstand om at tiltaket ikke vil ha større økonomiske konsekvenser virker urimelig – det vil være store kostnader forbundet til et utstrakt tilbud om forberedende kurs ved de høgere utdanningsinstitusjonene. StL ser at forslaget både tvinger de høgere utdanningsinstitusjonene til og i større grad måtte bevege seg inn på ansvarsområdet for videregående opplæring, og i tillegg måtte ta kostnadene for dette.

Utdanningsinstitusjonenes behov for studentgjennomstrømning vil kunne tvinge disse til og i større grad enn i dag sette spesifikke karakter- eller fagkrav for enkeltutdanninger. Dette vil igjen medføre et mer innviklet utdanningsfelt for potensielle studenter, og dette går på tvers av forslagets formål, å bedre muligheten til å bygge videre på fag- og svennebreve.

StL stiller seg undrende til grunnlaget utvalget har for å si at man to år etter Kunnskapsløftets innføring kan gå ut fra at det har skjedd en så stor kvalitetsheving i grunnopplæringen at det gjør fellesfagene i videregående opplæring overflødige. En slik konklusjon bør vente til evalueringen er gjennomført i 2011¹.

Retten til å ta kurs i fellesfag etter oppnådd fagbrev

StL synes det er et godt tiltak å utvide retten til videregående opplæring til også å gjelde rett til faglige kurs for de med som har tatt fagbrevet. Dette er slik StL ser det viktig for å bedre kunne sikre prinsippet om livslang læring for de som velger å ta svenneprøven/fagbrevet.

Kapittel 6.7 Lærere og instruktører i fag- og yrkesfagopplæringen

Rekruttering av lærere

StL er glade for at det blir satt fokus på nødvendigheten av at det må rekrutteres flere yrkesfagutøvere til yrkesfaglærerutdanningene. Vi er også glade for at utvalget poengterer utfordringene som ligger i dette, da det er en snakk om en yrkesgruppe av folk i ulik alder og livssituasjon. Det må være et mål å rekruttere de beste yrkesutøverne til denne type

¹ http://www.utdanningsdirektoratet.no/templates/udir/TM_Artikkel.aspx?id=1825

lærerutdanning, og da er det behov for å utvikle yrkesfaglærerutdanningstilbudet slik at det blir lettere tilgjengelig for aktuelle søkere i hele landet.

StL er positive til at det i større grad bør satses på å utvikle både bachelor- og master-studier for yrkesfaglærere. Dette vil gi flere muligheten til å kunne videreutdanne seg.

StL støtter ikke forslaget om å gi særskilte stipendordninger til yrkesfaglærerstudenter. StL mener at de må ligge andre insentiver til grunn for å ta en slik utdanning, og at man da må bedre yrkeslærernes status samt satse på en mer helhetlig og langsiktig rekrutteringsstrategi for å løse dagens rekrutteringsproblematikk. StL mener at hovedfokuset ikke skal ligge på økonomiske insentiver for å være yrkesfaglærerstudent, men at det skal bli mer attraktivt å bli utøvende yrkesfaglærer.